

Det sidste punkt på dagsordenen er:

**10) 1. behandling af lovforslag nr. L 58:
Forslag til lov om ændring af ophavsretsloven.
(Overdragelse af ophavsret, digitalisering af
kulturarven m.v.).**

Af kulturministeren (Brian Mikkelsen).
(Fremsættelse 30.01.2008).

Kl. 13:53

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Kulturministeren er i dag erstattet af velfærdsministeren.

Forhandlingen er åbnet, og det er fru Ellen Trane Nørby som ordfører. Det står ikke på min seddel, men velkommen.

Kl. 13:53

(Ordfører)

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Der foregår hele tiden nogle løbende drøftelser om, hvordan ophavsretten skal skrues sammen i Danmark. I Venstre ser vi de her drøftelser som et resultat af de mange positive udviklinger, som vi også ser på det digitale område, for efterhånden som den fagre verden udvikles, lægger det også helt naturligt pres på den ophavsrettighedslovgivning, som blev opfundet, lang tid før vi overhovedet talte om internettet og om at downloade ting på iPod og søge ting on demand. Derfor er der heller ingen tvivl om, at L 58 og den ændring af ophavsretsloven, der lægges op til, nok ikke bliver det sidste lovforslag, vi kommer til at se på det ophavsretlige område. Dertil må vi sige, at den digitale udvikling simpelt hen går for hurtigt.

I Venstre håber vi, at vi på baggrund af L 58 og også på baggrund af mange af de spændende debatter, der har været i forskellige foreninger og forskellige fora i den seneste tid, også kan tage en mere overordnet og generel debat om ophavsretten i en digital verden. Jeg tror simpelt hen, at vi her blandt partierne i Folketinget har behov for en bredere debat om, hvordan ophavsretslovgivningen skal se ud i et digitalt Danmark anno 2008.

Der er heller ingen tvivl om, at hvis Danmark ønsker at være en førende aktør inden for oplevelsesøkonomien, og hvis hele oplevelsesøkonomien skal være et satsningsområde for os i Danmark, er vi også nødt til at forholde os til de udfordringer, som det kommer til at give på ophavsretsområdet.

Nogle af de områder, som L 58 kommer til at sikre en større klarhed om, er masseudnyttelsen af værker, rettighedsclearing og forhold, hvor rettighedshaveren eller rettighedshaverne ikke umiddelbart kan identificeres, eller hvor det ikke er muligt at klare det, som man har gjort hidtil, ved en direkte identifikation. Derfor er der heller ingen tvivl om, at L 58 og de ændringer, der lægges op til, vil være et kæmpe skridt fremad i forhold til at sikre digitaliseringen af den danske kulturarv.

Den danske kulturarv er jo en guldgrube, hvor vi forhåbentlig fremover med de her ændringer også kan sikre, at programmer, værker, som vi allerede en gang har betalt licens for, eller som vi har stiftet bekendtskab med tidligere, og som i dag fysisk forudsætter, at vi bevæger os hen på et særligt museum, på et bibliotek eller på et institut, også i fremtiden kan gøres tilgængelige for os i cyberspace og dermed også være med til at pirre vores nysgerrighed efter at gå på opdagelse i vores kulturarv.

Den digitale verden rummer alskens muligheder for, at vi kan opleve verden på en ny måde og gense de gamle perler. Det er jo netop det, vi ser de første skridt til nu, hvor Danmarks Radio på deres Bonanza har givet mulighed for, at danskerne kan gå på opdagelse i kulturarven og gå ind og lede blandt de afsnit, som vi måske har lyst til at gense. Det kunne være et afsnit af »Matador« eller »Poul og Nulle i hullet«, eller hvad det måtte være.

Med L 58 giver vi mulighed for, at den proces, vi har sat i gang – både i Danmarks Radio, på vores museer og på Filminstituttet – nu kan fortsætte, og at vi ikke får tvister om ophavsretten.

Så man kan sige, at der er mange tiltag, og at der også er mange elementer i L 58, som er en modernisering af ophavsretsloven. Der er også mange elementer, som L 58 simpelt hen ikke rummer. Det fremgår også meget klart af høringssvarene, at der er aktører – det er vi vel vidende om – som gerne havde ønsket, at vi var gået endnu længere i L 58, bl.a. havde indført en arbejds giverregel. Jeg kan sige, at vi fra Venstres side har drøftet det her politisk, og vi mener, at skal der laves sådan nogle ændringer, skal det være i bred politisk enighed, og i og med at det ikke har været grundlaget, mener vi heller ikke, det er hensigtsmæssigt, at vi lovgivningsmæssigt går ind og blander os i det, der ellers traditionelt er aftalestof i Danmark.

Så vi synes, at vi med L 58 har fundet en rigtig god, fornuftig balance mellem rettighedsha-

ver og rettighedstager, og vi er i Venstre fuldstændig overbevist om, at L 58 og den modernisering af ophavsretsloven, det er, vil være et godt skridt ind i den digitale verden.

Derfor støtter vi varmt op om L 58, og vi ser frem til udvalgsbehandlingen og de debatter, vi forhåbentlig kan tage om den overordnede prioritering inden for ophavsretten i en digital verden.

Kl. 13:57

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Flemming Møller Mortensen som ordfører.

Kl. 13:57

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Da ministeren i sin tid fremsatte dette forslag om ændring af ophavsretsloven, var det med den begrundelse, at det skulle være lettere at få adgang til den digitale kulturarv. Forslaget handler altså om, hvordan ophavsretslovens muligheder bliver udvidet. Der er således mange beskyttede værker, som bør være tilgængelige online, da de er af meget stor betydning. Mange af disse er af gode grunde ikke umiddelbart tilgængelige.

Det er i grunden meget begrænsede ændringer, forslaget vil medføre. I hovedsagen gælder det om, at ophavsretsloven gør det lettere at indgå aftaler om brug af ophavsrettigheder, og for at sikre rettighedsindehaverne et rimeligt vederlag for deres åndelige produkter bliver det i fremtiden også muligt at rejse krav gennem Ophavsretslicensnævnet. Samtidig bliver det tilsvarende muligt for modparten at indbringe vilkårene for nævnet, når der er uenighed mellem parterne.

Socialdemokraterne mener, at det fortsat skal være muligt at indgå aftaler om at overdrage ophavsret, og vi ønsker, at det skal ske på fair vilkår efter gensidig aftale. Socialdemokraterne vil naturligvis altid tale for, at det giver rettighedsindehaverne de bedst mulige vilkår, også når udfordringerne til ophavsretsloven bliver flere og flere, hvilket utvivlsomt vil ske.

Ministerens vil også indføre pligt til, at overdragne rettigheder bliver brugt hurtigere, når de engang er overdraget. I dag kan der gå op til 5 år, før ophavsmanden kan hæve aftalen, hvor ministeren nu foreslår 3 år.

I bestemmelserne om Ophavsretslicensnævnet ønsker ministeren, at nævnets formand skal være højesteretsdommer. Netop på dette punkt vil jeg gerne bede ministeren fremlægge argu-

menter for, at det netop skal være Højesteret, der skal levere formandsposten. Jeg er på ingen måde i tvivl om, at en fra Højesteret kan garantere en uvildig behandling af ankesagerne, men det bør vel ikke udelukkes, at andre dommere, eksempelvis fra landsretten, kan gøre lige så god fyldest som nævnets formand. Det bør efter vores opfattelse også være muligt for tidligere dommere at påtage sig hvervet, medmindre de efter deres karriere i retsvæsenet har job, der gør dem direkte inhabile.

Jeg vil på vegne af Socialdemokraterne give tilsagn om, at vi vil tage positivt imod forslaget, som det ligger. Vi vil især gerne udtrykke tilfredshed med, at ministeren ikke har taget initiativ til ved lov at overføre ophavsrettigheder fra arbejdstager og arbejdsgiver; det kan vi læse detaljeret om i det store notat, som er sendt til Kulturudvalget.

Når ministerens udgangspunkt har været betænkning nr. 1480 fra 2006, har der været tale om, at ministeren kun er kommet med forslag, som der på forhånd ikke tegner sig et flertal imod. Socialdemokraterne er derfor tilfredse med, at ministeren afstår fra at indføre en generel arbejdsgiverregel, som automatisk overfører rettighedshavers ret til at modtage vederlag til dennes arbejdsgiver – altså typisk det forhold, at en medievirksomhed uden videre overtager rettighederne for journalisters arbejde uden forhandling og aftaler.

I Socialdemokratiet har vi naturligvis noteret os de mange synspunkter, der er fremkommet i høringsvarene, og vi vil under udvalgsarbejdet se nærmere på indholdet af disse svar.

Vi synes, at ministeren har fundet en fornuftig balance med sit forslag. Grundlaget for ophavsretten er fortsat, at enhver rettighedshaver til intellektuel produktion har ret til et vederlag for brugen.

Jeg skal så som yderligere kommentar fra Det Radikale Venstres ordfører sige, at Det Radikale Venstre har en holdning svarende til den, der her er givet udtryk for, og at de støtter forslaget.

Kl. 14:01

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det fru Anita Christensen som ordfører.

Kl. 14:02

(Ordfører)

Anita Christensen (DF):

Da Dansk Folkepartis ordfører ikke har mulighed for at være til stede, skal jeg hermed fremføre hendes tale.

Dette lovforslag, som vi behandler her, har til formål at udmønte dele af betænkning nr. 1480 fra 2006 om revision af ophavsretslovens kapitel 3.

Lovforslaget har til hensigt at klargøre bestemmelserne i ophavsretsloven yderligere og er en konsekvens af, at der på ophavsretsområdet bl.a. er sket en teknologisk udvikling, som der bør tages højde for.

Lovforslaget består af tre delområder, som der fra politisk side bør tages stilling til.

Nogle af ændringerne ligger meget naturligt og lige for; andre er mere komplicerede og bør overvejes ganske nøje og drøftes i udvalget. Det drejer sig bl.a. om punktet vedrørende forslaget om, at der skal indføres en ufravigelig regel om erhververs pligt til at udnytte overdragne rettigheder. I lovforslaget skrives det, at målet dermed er sikret, nemlig at overdragne rettigheder også udnyttes.

I høringssvarene er der overvejende en positiv holdning til dette, og det noterer Dansk Folkeparti sig.

Der er i lovforslagets bemærkninger givet udtryk for, at ophavsmanden beskyttes mod, at erhverver lægger en – som det betegnes – død hånd på værket, og at det med denne ændring ikke er et mål i sig selv at tilbageføre rettigheder til ophavsmanden. Dette finder Dansk Folkeparti positivt.

Der er i lovforslaget nævnt en tidsfrist på 3 år. Dette er vi positive over for, så længe det noteres, at denne frist kan fraviges, når aftalen indgås. Der kan jo være specielle forhold, der skal tages højde for.

Dansk Folkeparti er et af partierne bag mediaaftalen 2007-2010, og i forbindelse med denne aftale blev der udtrykt ønske om at digitalisere formidling af kulturarven. En arbejdsgruppe blev nedsat og ydermere en undergruppe, som skulle kortlægge de ophavsretlige problemstillinger.

Den rapport, der kom ud af dette arbejde, fandt, at aftalelicensen ville være en løsning på de ophavsretlige problematikker, der ville kunne opstå.

Dansk Folkeparti finder det positivt, at der fra kulturministerens side udtrykkes en overordnet målsætning om, at ophavsretten skal fungere bedst muligt i praksis, og at aftalelicensen er en enkel metode til at klare en bred vifte af rettigheder. Det er derfor en god tanke, at der ud over de nuværende specifikke aftalelicenser foreslås indført en generel hjemmel til aftaleli-

censer på nye områder, hvor både rettighedshaverne og brugerne finder behov for det og kan blive enige om det.

Det sidste punkt, der nævnes i lovforslaget, drejer sig om Ophavsretslicensnævnet og dets kompetence. Dansk Folkeparti er positive over for, at der kan gives adgang til, at tvister om vederlagsstørrelse og andre vilkår vil kunne indbringes for nævnet. Målet med det er som nævnt i lovforslaget at øge lovens brugervenlighed.

Der er flere gode elementer i dette lovforslag, som Dansk Folkeparti kan støtte, og vi ser frem til at drøfte det yderligere i udvalget.

Kl. 14:05

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Og så er det fru Pernille Frahm som ordfører.

Kl. 14:06

(Ordfører)

Pernille Frahm (SF):

Det er jo ikke første gang, ophavsret bliver behandlet herinde. Det er jo noget, vi er nødt til at kigge på jævnligt på grund af hele den teknologiske udvikling, der er på området – muligheden for at kopiere og videreformidle osv. osv. Samtidig er det jo noget, der er utrolig kompliceret, og vi kan meget nemt komme til at gøre noget frygtelig forkert her. Men jeg synes, det her lovforslag ser ud, som om der er nået en rigtig god balance.

Jeg er meget glad for, at man har skærpet overdragelsesreglerne, sådan at vi – så vidt jeg kan se – har styrket de oprindelige ophavsretshaveres rettigheder over for dem, man eventuelt kan overdrage sine rettigheder til.

Jeg er også glad for, at vi skærper linjen med hensyn til udnyttelseskravet; at man ikke kan risikere, at ens værker og produktioner ligger hen og ikke bliver udnyttet, men at man har en chance for så selv at tage hånd om det, hvis det skulle gå hen og gå så galt.

Jeg tror også, det er rigtigt med den måde, som man prøver at forholde sig til den teknologiske udvikling på ved at skabe endnu flere muligheder for at lave aftalelicenser; at det er den rigtige måde at gøre det på. For det har jo alt andet lige fungeret. Der er masser af problemer i det; der er små radiostationer, der synes, at man skal betale for noget, som ingen har ret til at kræve betaling for, men alt andet lige tror jeg nok, at det er den mindst ringe form, vi kan finde.

Så glæder vi os jo alle sammen helt forfærdelig meget til, at Danmarks Radios arkiver bliver

tilgængelige for os alle sammen. Jeg hørte, at der var nogle, der skulle se »Matador«. Jeg skal se børneudsendelser; jeg skal se »Op på ørerne, vi er kørende«, jeg skal se »Døren går op, og hvem kommer ind?« og alle de der ting, som de sendte, da jeg var meget, meget ung, og jeg glæder mig utrolig meget til det.

Men jeg synes bare, at det er utrolig vigtigt midt i al vores glæde og alle vores ønsker om at få mere tilgængelighed til de her ting at huske, at der altså står nogle kunstnere bag, og at det, de sådan set skal leve af, er det, som vi skal nyde godt af, og derfor er der en berettigelse bag nogle krav, som måske kan virke rigide og firkantede.

Vi har i andre sammenhænge diskuteret kunstnernes sociale vilkår; hvor svært det er at få livet til at fungere som udøvende eller skabende kunstner, og det her er jo et af de områder, hvor de folk er sikret en indtægt. Jeg synes, det er et bedre alternativ at sikre, at de får mulighed for at kunne leve af deres produkter, end at vi udskriver dem til tvangsarbejde, som en af regeringens andre ministre jo har planer om at gøre.

Vi støtter forslaget.

Kl. 14:08

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det fru Henriette Kjær som ordfører.

Kl. 14:09

(Ordfører)

Henriette Kjær (KF):

Forslaget her sikrer udbredelsen af vores kulturarv. Det er jo en god ting, så derfor kan vi Konservative støtte det.

Med den generelle aftalelicens bliver det nemmere for de forskellige kulturinstitutioner at få rettighederne, så de kan digitalisere kulturarven. Det er vigtigt for os, at vi kan udnytte de nye medier, f.eks. internettet, til at se nogle af de værker, der er egnede til at blive vist der. Det vil betyde, at flere får gavn af de værker, der bliver digitaliseret. Så det bliver simpelt hen lettere at få adgang til materiale, som det før var meget omstændeligt at få fat i.

Lovforslaget behandler også den problematik, der bliver kaldt den døde hånd, altså hvor erhververen af et værk forhindrer en udnyttelse af værket eller af andre årsager ikke iværksætter en mulig udnyttelse af pågældende værk. Nu bliver det sådan, at de erhvervede værker skal

udnyttes inden for en periode på 3 år. Det betyder jo, at værker, som hele samfundet har en interesse i at få adgang til, nu også vil komme alle til gavn. Desuden slår forslaget fast, at alle har krav på at få f.eks. et vederlag, selv om man ikke nødvendigvis har en aftale med en organisation, sådan at de, man kalder ikkerepræsenterede rettighedshavere, altid har krav på at få et individuelt vederlag, som det ellers kunne være svært selv at forhandle sig frem til.

Så der er flere gode elementer, der gør, at vi fuldt og helt støtter dette forslag.

Kl. 14:10

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det velfærdsministeren på vegne af kulturministeren.

Kl. 14:10

Kulturministeren (Karen Jespersen, fg.):

Jeg vil begrænse mig til at takke for den meget velvillige behandling af forslaget og de mange pæne ord om det. Der har været nogle enkelte konkrete spørgsmål, som jeg vil foreslå at man får besvaret gennem udvalget.

Kl. 14:10

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 14:11

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 19. februar 2008 kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der er opslået i salen. Jeg skal i øvrigt henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet er hævet. (Kl. 14.11).